

آیت الله جوادی آملی گفت: مهندسی عالم طبق رحمت رحمانیه است؛ آنکه از عرش تا فرش را تنظیم می‌کند، خدای الرحمن است نه خدای «الرحیم». مهندس عالم جز رحمت چیزی در عالم خلق نکرد.

به گزارش خبرگزاری مهر، آیت الله جوادی آملی در ادامه جلسات درس تفسیر، به تفسیر آیات نورانی سوره مبارکه الرحمن پرداخت.

وی در این جلسه با اشاره به روایتی از امام سجّاد(سلام الله علیه) بیان داشت: طبق روایت نورانی امام سجّاد(سلام الله علیه) رحمت الهی با اینکه مقابل غضب الهی است، اما از غضب بیشتر است، ولی این روایت نورانی، معنایش این نیست که رحمت خدا بیش از غضب اوست؛ بلکه معنایش این است که رحمت خدا پیش از غضب اوست! سخن در این نیست که «یا من زادت رحمته علی غضبه»؛ سخن در این است که «یا من سیقت رحمته غضبه»؛ یعنی مهندسی عالم طبق رحمت رحمانیه است؛ آنکه از عرش تا فرش را تنظیم می‌کند، خدای الرحمن است نه خدای «الرحیم». مهندس عالم جز رحمت چیزی در عالم خلق نکرد «یا من سیقت رحمته غضبه» «أَنْتَ الَّذِي تَسَعَى رَحْمَتُهُ أَمَامَ غَضَبِهِ‏. این نیز از بیانات نورانی امام سجّاد است؛ یعنی خدا هر وقت بخواهد فرد یا گروهی را غذاب بکند پیشاپیش مهندسی می‌کند «زنج» و نقشه «زنج» کشی می‌کند، نقشه هم به دست الرحمن است پس غضب او عین رحمت اوست، مثل اینکه تعذیب یک انسان قاتل درست است که قصاص برای او زیانبار است، اما عدل است.

معظم له ادامه داد: اگر فرمود: (وَ لَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ)، بله! این قصاص نسبت به قاتل شر و بد است؛ اما قصاص عین عدل و رحمت است، هیچ غضبی و هیچ انتقامی در عالم نیست، زیرا مهندس عالم الرحمن است؛ و أَنْتَ الَّذِي تَسْعَى رَحْمَتَهُ أَمَامَ عَظِيهِ؛ خداوند هر وقت بخواهد کسی را تنبیه کند، در حقیقت نمی‌خواهد از او انتقام بگیرد؛ بلکه یا می‌خواهد او را بیدار کند، یا می‌خواهد حق کسی را از او بگیرد! این چنین نیست که یک کار خشنی، خشونت، دزدی از طرف او باشد، او عدل محض است و عدل هم که رحمت است. پس این چنین نیست که رحمت خدا بیش از غضب او باشد، آن مال رحمت رحیمیه است که مقابل دارد؛ اما رحمت رحمانیه که مهندس عالم است که مقابل ندارد. چیزی در عالم به عنوان انتقام نیست؛ هر چه هست عدل محض است، بِالْعَدْلِ قَامَتِ السَّمَوَاتُ وَ الْأَرْضُ؛.

وی با اشاره به شهرت سوره مبارکه الرحمن به «عروس قرآن»؛ ابراز داشت: اینکه این سوره به نام مبارک (الرَّحْمَنُ) عروس قرآن است برای این است که همه چیز را در جای خود تنظیم می‌کند. خداوند وقتی از بهشت یاد می‌کند می‌فرماید: «بِهْ چِه جای خوبی است!» (فَيَا أَيُّهَا الرِّكْمُ نَكْدِبَانِ)، وقتی از جهنم یاد می‌کند: «يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوَاظٌ مِّن نَّارٍ»، باز می‌فرماید: «بِهْ چِه جای خوبی است!» این را هر دو جا می‌گوید. این طور نیست که فقط درباره بهشت و نعمت‌های بهشت تعریف و تمجید بگوید، و درباره جهنم بگوید که مثلاً صبر کنید! هر دو جای تمجید دارد.

آیت اللہ جوادی آملی گفت: لذا آیات عذاب در این سوره مبارکه کم نیست، اما به زنج و به گشتن آن هم مانند بهشت است. اگر جهنم نبود معاذ الله نقص بود، برای اینکه این همه ظالمین که حق مظلومین را گرفتند، چه جور باید عدل برقرار بشود؟ بنابراین سفره را (الرَّحْمَنُ) پهن کرده است. نقشه را مهندسی را به نام (الرَّحْمَنُ) پی و زنج و ریزی می و زنج و کند، آن وقت این (الرَّحْمَنُ) گاهی رحیم را پی و زنج و ریزی می و زنج و کند، می و زنج و شود بهشت. گاهی منتقم را پی و زنج و ریزی می و زنج و کند، می و زنج و شود جهنم، این می و زنج و شود عروس قرآن. اگر زیباتر از این ممکن بود خدا می و زنج و فرستاد، (الرَّحْمَنُ * عَلَّمَ الْقُرْآنَ) لذا هم در مسئله عذاب دارد که چه جای خوبی است! چه کار خوبی است که ما کردیم! هم درباره نعمت و زنج و های بهشت.